

STRATEGICZNE CELE DLA POLONII - A.D. 2015

Aleksander M. Jabłoński, Ottawa, Ontario, Kanada
Jerzy Czartoryski, Aylmer, Quebec, Kanada

*Każdy z was znajduje też w życiu swoje Westerplatte.
Jakiś wymiar zadań, które ma podjąć i wypełnić.
Jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylić.
Nie można zdezerterować. Wreszcie - jakiś porządek prawd i wartości,
które trzeba „utrzymać” i „obronić”, tak jak to Westerplatte,
w sobie - i wokół siebie. Obronić - dla siebie i dla innych.*

św. Jan Paweł II
z Przemówienia dla młodzieży polskiej na Westerplatte podczas pielgrzymki w 1987 r.

Wstęp

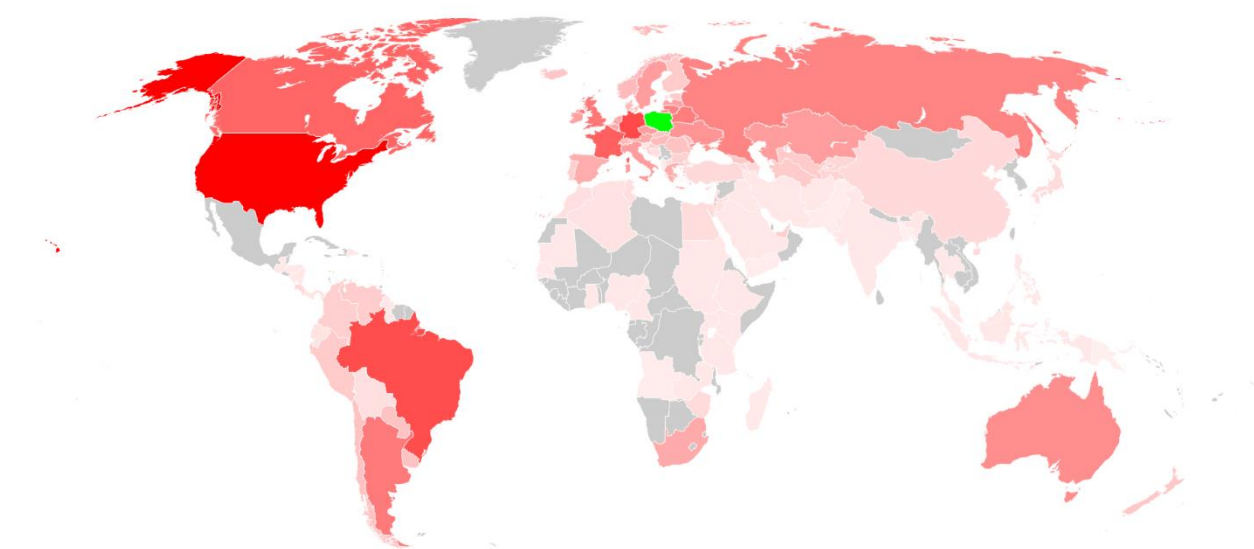
Ten ważny fragment wypowiedzi św. Jana Pawła II był wielkim wyzwaniem dla młodzieży polskiej w przededniu II Tysiąclecia i u progu nowego XXI wieku. Ma on nie tylko wymiar uniwersalny, ale również polski i narodowy. Wiąże się to jednoznacznie z wyzwaniem dla każdego Polaka w Ojczyźnie jak i dla nas Polaków żyjących na emigracji - a w tym dla nas, którzy należą do Polonii zamorskiej. Z tym wyzwaniem są też związane cele działania dla całej Polonii. Wyzwania adekwatnego do obecnej szczególnej chwili, w jakiej znalazł się cały naród polski - w Polsce i na emigracji. Wiążą się z tym istotne zagrożenia dla nas wszystkich. Tym zagrożeniom musimy stawić czoła - **by obronić - dla siebie i dla innych to, co najważniejsze.**

Niniejszy artykuł proponuje cele i program działania dla całej Polonii, wspólny dla tej zamorskiej, i tej europejskiej, i każdej innej, która zamieszkuje różne kraje osiedlenia. Polonia zamorska, przyjmuje się, że obejmuje kraje osiedlenia na różnych kontynentach poza Europą: w Ameryce Północnej, w Ameryce Południowej i w Australii. Można też do niej zaliczyć również kraje takie jak Nowa Zelandia czy Republika Południowej Afryki.

Zaproponowane cele mogą też mieć zastosowanie dla licznej grupy Polaków zamieszkujących dawne Kresy, w szczególności na Litwie, Białorusi i również na Ukrainie, gdzie istniejące uwarunkowania nie muszą w zasadniczy sposób wpłynąć na ich kształt. Organizacje polskie były nawet prekursorami działań w podobnym kierunku.

Środowiska polonijne stanęły przed dylematem -ustalenia celów dalszego działania po prawie całkowitej samolikwidacji ośrodków powojennej emigracji polskiej w Europie. Do większego znaczenia dochodzą obecnie środowiska emigracyjne w tzw. krajach zamorskich w stosunku do Unii Europejskiej: w Australii, w Ameryce Północnej, a także w Ameryce Łacińskiej. Nastąpiło też wyraźne osłabienie tradycyjnego ośrodka w Chicago związanego z Kongresem Polonii Amerykańskiej (KPA), ramienia politycznego Polish National Alliance (Polskiego Związku Narodowego, który powstał w lutym 1880 r.) jak i z innymi organizacjami, które zostały założone jeszcze pod koniec XIX w. Osłabieniu uległy też środowiska zorganizowanej Polonii kanadyjskiej i australijskiej z powodu odejścia całego pokolenia dawnych żołnierzy z okresu po

II wojny światowej. Przed środowiskami Polonii w wielu krajach stanęły nowe zadania. W obecnym artykule proponujemy listę celów strategicznych dla Polonii

Polonia w świecie

Zestawienie (przybliżone) populacji Polaków i Polonii w świecie (Wikipedia):

Polska (2014) - **38.5 mln** (w tym nieznacznym procentem mniejszości narodowych)

Polonia (obejmuje Polaków i ludzi przyznających się do związku kulturowego z Polską) - ok. **21 mln**

Polonia zamorska - ok. 14.35 mln

USA	~ 10.6 mln
Brazylia	1.8 mln
Kanada	1.0 mln
Argentyna	500 tys.
Australia	200 tys.
Republika Płd.	
Afryki	35 tys.

Trzeba zwrócić w tym miejscu uwagę na czynnik demograficzny. Ilość obywateli pochodzenia polskiego w krajach zamorskich wyraźnie wzrosła i pojawił się nowy element – pierwsze pokolenie zrodzone z uchodźców przybyłych do tych krajów w latach 80-tych ubiegłego już stulecia.

Główne cele dla Polonii

Można sformułować trzy główne pytania dotyczące celów dla Polonii i w dalszej części artykułu podjęto próbę znalezienia na nie odpowiedzi. Pytanie są następujące i nie są podane w kolejności ich ważności:

1. Jakie mają być strategiczne cele współczesnej Polonii – w tym Polonii zamorskiej tzn. w Ameryce Płn., Ameryce Płd. i Australii?

2. Jak stworzyć ośrodek czy ośrodki pozytywnej myśli polonijnej, które równocześnie będą w pełni służyć krajom osiedlenia przy zachowaniu łączności z Krajem?

3. Jaka powinna być nowa struktura działalności polonijnej, realizującej przyjęte strategiczne cele oraz jakie winny być realistyczne formy tak szeroko rozumianej działalności?

W tym miejscu należy wspomnieć o Polonii Świata, która istnieje od wielu lat i ostatnio na nowo została reaktywowana (w zmienionej formie). Czy pytania na te odpowiedzi mogą być sformułowane oddolnie w ramach istniejących federacji krajowych Polonii (jak np. KPK czy KPA) czy również przez Polonię Świata?

Ad. 1. Strategiczne cele współczesnej Polonii

Na czoło strategicznych celów współczesnej Polonii wysuwają się zagadnienia, które można zatytułować pod wspólnym hasłem: *Tu i Teraz*.

Hasło: *Tu i Teraz związane* jest z wielkim wyzwaniem stworzenia nowej i nowoczesnej bazy dla młodej Polonii, która spowoduje z jednej strony utrzymanie elementu dumy narodowej z przynależności do szczepu polskiego, a z drugiej strony dopomoże we właściwej integracji w kraju osiedlenia rodziców a czasem nawet dziadków.

Pod wpływem ośrodków zdecydowanie wrogich Polsce dokonuje się obecnie utrwalanie negatywnego wizerunku Polski i także Polaków, a nawet często samej emigracji. Po wielu latach od zakończenia II wojny światowej o wiele łatwiej jest przedstawiać fałszywy wizerunek Polski z czasów okupacji, zarówno niemieckiej jak i sowieckiej, a także czasów komunistycznych w latach 1945 – 1989. Brakuje nie tylko samych podręczników historii Polski przedstawiających ją na podstawie prawdy historycznej, ale brakuje również dostępnych szeroko książek popularno-naukowych, jak i nawet prac naukowych dot. najnowszej historii Polski.

Jednocześnie trzeba sobie zdawać sprawę, że proces odbudowy Polski trwa i nie jest łatwy z powodu postkomunistycznych sił dobrze usadowionych w strukturach decyzyjnych współczesnej władzy. Siły te nie dbają o właściwy przekaz historycznego doświadczenia narodowego, nie interesuje ich prawda historyczna, lecz wykorzystywanie wybranych elementów współczesnej historii do zaspokajania doraźnych celów politycznych własnej grupy. Pogłębia się równocześnie stale proces degradacji Polski, a przede wszystkim kondycji społeczeństwa polskiego. Proces swoim zasięgiem obejmuje również Polonię, w zależności od stopnia wpływu na nią różnych wrogich ośrodków.

Stworzony pod koniec lat 90-tych Instytut Pamięci Narodowej (IPN) jest urzędem państwowym, który przejął dane archiwalne części komunistycznych służb specjalnych oraz zasoby archiwalne dot. zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu podczas II wojny światowej. IPN równocześnie

prowodzi działalność badawczą i edukacyjną. IPN posiada też ramię prokuratorskie pod nazwą Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Nie ulega wątpliwości, że rola IPN jest kluczowa, ale brakuje jej czynnika uzupełniającego, jakim byłaby ścisła współpraca tej instytucji z całym sektorem edukacji zarówno publicznej i prywatnej w Polsce, i również szerzenie tej wiedzy poza Polską. Ostatnio wskutek ujawniania działalności agenturalnej wielu znanych osób publicznych w Polsce doszło do kampanii przeciwko IPN i jego historykom ze strony tzw. lobby antyustracyjnego. Gdy w Polsce obroną w pewnym sensie prawdziwej historii Polski i wolności badań nad nią, zajął się dość skutecznie IPN – to jednak na emigracji, wśród krajów, gdzie zamieszkuje Polonia i Polacy, nie ma się tym praktycznie, kto zająć.

Na czoło zagadnień związanych z hasłem *Tu i teraz* wysuwa się sprawa obrony imienia Polski, Polaków i Polonii.

1.1. Obrona imienia Polski, Polaków i Polonii

Można tutaj wyróżnić dwa aspekty tego zagadnienia. Po pierwsze, jak powinny tym zająć się istniejące czy nowe struktury organizacyjne Polonii? A po drugie, co należy uczynić by zwiększyć pozytywną wiedzę na temat Polski, Polaków i przede wszystkim Polonii?

Każda znacząca organizacja polonijna winna powołać komisję d/s obrony imienia Polski, Polaków i Polonii. Komisje te powinny współpracować ze wszystkimi innymi ciałami oficjalnymi jak np. oficjalne przedstawicielstwa RP, czy też organizacje federacyjne Polonii. Niektóre wydziały KPA czy też regiony KPK zajmują się czynnie obroną polskiego imienia w USA i w Kanadzie. Jednak działalność ta nie jest odpowiednio skoordynowana. Współpraca między różnymi organizacjami powinna mieć charakter wzajemnej pomocy w przekazywaniu informacji oraz danych, które będą ograniczać aktywność osób i ośrodków antypolskich z wykorzystaniem materiałów IPN. Materiały IPN winny być dostępne w językach urzędowych krajów Polonii zamorskiej: w jęz. angielskim, francuskim, hiszpańskim i portugalskim, a także w zależności od konieczności, nawet w innych językach, gdzie zamieszkuje Polonia. Oto powinien zadbać każdy polski rząd bez względu na to, jaką reprezentuje formację w polskim parlamencie.

Komisje powstałe w krajach osiedlenia Polonii powinny również blisko współpracować z uczelniami polskimi i ze Światową Radą Badań nad Polonią. Działalność w obronie imienia Polski, Polaków i Polonii powinna wykorzystywać wyniki inicjatyw badawczych zmierzających do udokumentowania i wyjaśniania różnych aspektów historii nie tylko samej Polski, ale całego regionu Europy Środkowej i Wschodniej. Konieczna jest sprężysta działalność wszystkich komisji krajowych w różnych krajach osiedlenia, które powinny powstać pod egidą np. Światowej Rady Badań nad Polonią lub też Polonii Świata.

1.2 Ratowanie bibliotek i pamiątkowych miejsc związanych z Polakami

Powinien zostać opracowany plan ratowania ważnych polonijnych placówek kulturalnych współpracując na zasadzie partnerstwa z wiodącymi federacyjnymi organizacjami Polonii. Nie wszystkie organizacje federacyjne zajmują się skutecznie ochroną pamiątek i miejsc pamiątkowych związanych z Polakami czy z Polonią. Obejmuje to też polskie cmentarze, polskie groby na innych cmentarzach, pomniki związane z Polakami, Polską czy z historią Polonii.

Bedzie to ważnym powodem dla zaangażowania młodszego pokolenia do tego typu działalności i równocześnie przyczyni się do podbudowania dumy narodowej z osiągnięć Polaków czy Polonii w krajach osiedlenia. Czy będzie możliwe uzyskanie poparcia z samej Polski? Chyba tak, ponieważ taka działalność z założenia nie ma zabarwienia politycznego.

Przykładem może być pielęgnowanie i odwiedzanie polskich grobów zasłużonych członków emigracji na różnych cmentarzach. W 1999 r. zorganizowano po raz pierwszy odwiedzanie grobów polskich generałów na cmentarzu Notre Dame w Ottawie, z okazji Święta Odzyskania Niepodległości 11 Listopada (w tym grobów: gen. dyw. Józefa Ludwika Zająca, dow. Polskich Sił Powietrznych i dow. I Korpusu Polskiego, dow. Polskiej Armii na Wschodzie; gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna, ostatniego dow. KOP w 1939 r.; gen. bryg. Stefana Szuka, szefa sztabu Polskich Sił Powietrznych w Anglii, ostatniego attaché obrony II RP w Kanadzie; oraz kustosa skarbów wawelskich w Kanadzie, por. Józefa Krzywdy-Polkowskiego i Wiktora Podoskiego, Posła Nadzwyczajnego II RP w Kanadzie).

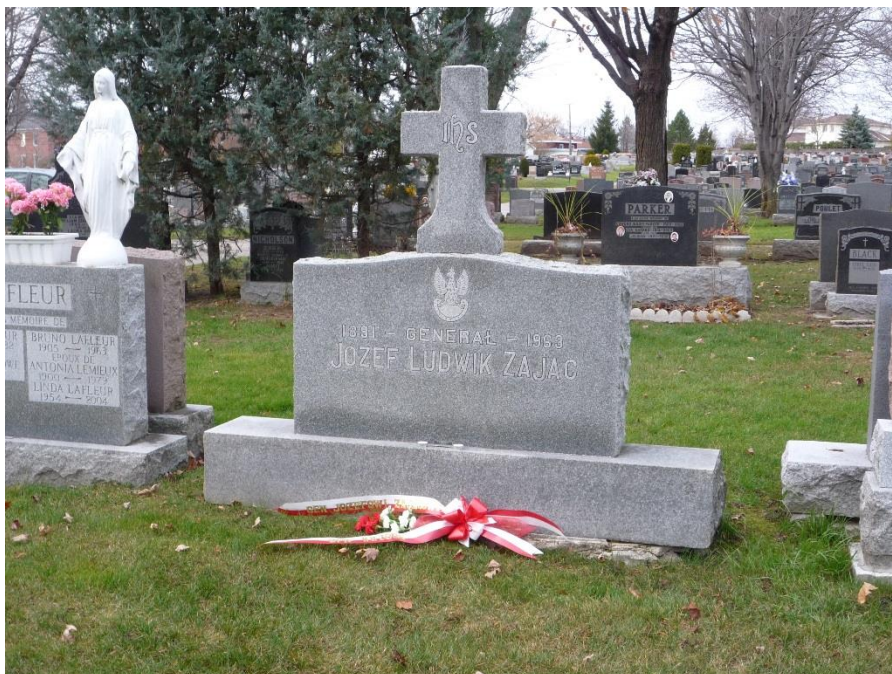
1.3 Włączenie młodzieży polonijnej w działalność na rzecz Polski i Polonii.

Oba powyżej sprecyzowane cele strategiczne nie będą możliwe do wykonania bez włączenia się szerokiej rzeszy młodzieży polonijnej. Istnieje ogromny potencjał stworzenia bazy dla młodzieży polonijnej dla tego typu działalności. W pewnej formie prowadzona jest np. praca formacyjna dla młodzieży polonijnej przez harcerzy i harcerki (jak np. w Kanadzie w ramach ZHP poza Granicami Kraju).

Nowe struktury polonijne winny dopomóc w nawiązaniu łączności z IPN w Polsce, np. powstającym często samorzutnie organizacjom młodzieżowym na uniwersytetach (polonijna młodzież studencka), młodzieży harcerskiej czy też młodzieży katolickiej skupionej przy parafiach polskich. Konieczne jest wypracowanie zasad współpracy poprzez stworzenie serii warsztatów z młodzieżą (w jęz. angielskim zwanych *workshops*). Ważne jest by stworzyć pozytywną alternatywę w stosunku do ośrodków, które uczą młodzież wypaczonej wersji historii Polski i samej Polonii. Obejmuje to cały wachlarz problematyki: historia osiedlania się żołnierzy PSZ na Zachodzie, stosunku do mniejszości narodowych w Polsce w ostatnim wieku, czy też sprawy penetracji Polonii przez służby specjalne w czasach PRL-u.

1.4 Stworzenie sieci polskich ośrodków badawczych poza granicami Polski

Zorganizowanie prężnych komisji mających na celu wsparcie istniejących polskich ośrodków badawczych na kontynencie amerykańskim lub w innych krajach osiedlenia Polonii jest bardzo ważnym zadaniem. Ośrodków takich jest stosunkowo mało. Jest to zagadnienie bardzo złożone ze względu na przepisy uniwersyteckie i niechęć tworzenia ośrodków, które mogłyby stać w pewnej sprzeczności z przyjętą zasadą politycznej poprawności. Należy akcentować w pierwszej kolejności dorobek Polonii i jej wpływ na budowę demokracji w krajach osiedlenia. Pomimo trudności, pomoc w stworzeniu takiej sieci ośrodków badawczych na uczelniach będzie miała wielkie znaczenie w budowie pozytywnej wiedzy o Polonii, Polakach i Polsce.

Grób gen. dyw. Józefa Ludwika Zajęcia na cmentarzu Notre-Dame w Ottawie (arch. AMJ)

Istniejąca stała Konferencja Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie może też pełnić funkcję uzupełniającą, ale tylko wtedy, gdy nie byłaby ona instrumentem polityki rządowej ze strony Kraju. Pomoc dla wielu polskich muzeów czy archiwów jest koniecznością. Ośrodki te powinny szukać rozwiązań ze strony instytucji i fundacji w swoich krajach by zachować pełną niezależność programową i również finansową.

Wskazane jest też wykorzystanie uniwersytetów katolickich przy współpracy z polonijnym klerem. Badanie historii Polonii sprzyja wzrostowi znaczenia Polonii i jej możliwości wpływania na współczesność krajów osiedlenia. Skutecznie będzie też przeciwdziałać tworzeniu mitów czy niesłusznych ocen dot. Polski, Polaków czy Polonii. Narzucone i utrwalane obecnie stereotypy są niezwykle szkodliwe dla Polonii i dla Polski. Stworzenie ośrodków badawczych różnego typu może uzyskać szersze poparcie Polonii i jej różnych pokoleń. Powinien to być cel wspólny i uniwersalny. Sieć takich ośrodków, w sposób zdecydowany przyczyni się do korygowania wizerunku Polonii w świecie, w tym również w krajach Polonii zamorskiej. Trzeba uważać, żeby nie sugerowało to programu 'wybielania' polskiej historii (niezależnie od faktów) i podporządkowywania badań naukowych i dydaktyki imperatywowi obrony dobrego imienia Polski. Ośrodki takie też będą szczególnie cenne dla młodzieży polonijnej i budzenia się jej tożsamości narodowej i społecznej.

Ad. 2 Jak stworzyć ośrodek czy ośrodki pozytywnej myśli polonijnej, które będą w pełni służyć krajom osiedlenia zachowując równocześnie łączność z Krajem?

2.1 Ośrodek wzorcowy

Tak postawione zadanie jest zadaniem niełatwym. Stworzenie pewnego wzorcowego ośrodka pozytywnej myśli polonijnej powinno być jednym z podstawowych zadań. Można też dążyć do stworzenia sieci klubów, które we wzajemnej łączności, a także przy współpracy z innymi wybranymi starannie ośrodkami mogłyby się przyczynić do rozwoju nowej myśli polonijnej i wzbogacenia hasła *Tu i Teraz*. Ośrodek wzorcowy powinien współdziałać z Polską by dać możliwość swobodnej wymiany myśli, a także oferować intelektualną pomoc różnego typu dla Polski, Polonii czy krajów osiedlenia. Ośrodki te powinny współpracować również z klerem polonijnym, gdyż zawsze kościoły polskie były centrum życia narodowego. Kluby myśli polonijnej mogą też sprowadzać prelegentów z Polski i już to się dzieje, ale bez większej koordynacji, i dość przypadkowo, w zależności od siły danej grupy lokalnej. Grupy tego typu już powstały samorzutnie przy niektórych parafiach polskich w Kanadzie (np. grupa studia montrealskiego przy kościele p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej czy też prężna grupa w Mississauga przy Centrum im. św. Jana Pawła II, pod Toronto).

2.2 Mądra wymiana z Polską

Powinna istnieć mądra i otwarta współpraca Polonii z Polską w różnych dziedzinach, nie pomijając nawet współpracy gospodarczej, naukowej czy nawet wymiany poglądów dot. myśli politycznej. Można opracować zasady otwartej współpracy z Polską (w szczególności z takimi organizacjami jak istniejące już od wielu lat Forum Polonijne w Toruniu, Instytut Sobieskiego, organizacje kombatanckie, działy edukacyjne IPN i inne). Współpraca ta może też obejmować inne już wcześniej wspomniane ważne aspekty jak obrona dobrego imienia Polski, Polaków i Polonii.

Można też organizować akcje zapraszanie wybitnych przedstawicieli nauki polskiej, czy też innych znanych postaci życia polskiego, które będą reprezentować polską myśl także dla środowisk nie-polonijnych.

Ważne jest też opracowanie zasad współpracy z przedstawicielstwami RP. Należy w sposób otwarty wpływać na ich nie zawsze zgodną z naszymi ideałami, politykę kulturalną wobec Polonii.

Ad. 3 Jaka powinna być nowa struktura Polonii realizująca strategicznie cele i jakie winny być realistyczne formy jej działalności?

Gdy ma powstać nowa struktura organizacyjna zawsze pojawia się pytanie dotyczące przyjęcia jej samej formy jak i zakresu działalności. Dotyczy to również struktur tworzących ośrodki myśli polonijnej.

W ogólności w tym wypadku można zastanawiać się nad przyjęciem struktury organizacji o charakterze masowym lub struktury organizacji tzw. kadrowej, która będzie opierać się na starannie dobranych członkach. Obie formy organizacyjne mają swoje cechy pozytywne jak i negatywne. Jedną z cech negatywnych struktur masowych jest brak kontroli nad doborem członków, który zwykle występuje, gdy kryteria naboru członków są dostosowane do masowego charakteru danej organizacji. Z kolei, organizacja kadrowa może również budzić pewne obawy, że cechuje ją zwykle pewien elitaryzm. Wydaje się jednak, że cechy negatywne zdecydowanie przeważają w wypadku organizacji masowej. Wśród Polonii powstało jednak wiele pozytywnych masowych organizacji, ale ich powolna metamorfoza pod wpływem czasu czy też obumierania jak w wypadku stowarzyszeń kombatanckich wprowadza dodatkowy element przemijania ich formuły. W przypadku małych kadrowych z założenia struktur wpływ czasu będzie mniejszy, jeżeli założeniem będzie ich ewolucja i wprowadzi się odpowiednie zasady wprowadzania nowych członków.

Wydaje się, że w przypadku formuły struktur kadrowych budowanych w oparciu o ludzi o otwartym sercu i umyśle, skłonnych poświęcić część swego osobistego czasu do budowania dobra wspólnego dla Polonii, krajów osiedlenia i Polski może być jak najbardziej korzystna zarówno dla jej oddziaływania jak i samego przetrwania.

Efektywnym działaniem może być tworzenie zaplecza doradczego dla istniejących struktur KPK, KPA czy nawet Polonii Świata. Można też wykorzystać istniejącą Radę Badań nad Polonią w Świecie - tworząc zespoły w typowych krajach emigracyjnych lub tam gdzie są większe skupiska Polonii (lub na szczeblu krajowym na zasadzie nowoczesnego 'networking').

3.1 Przykład struktury organizacyjnej

Wydaje się za słuszne by rozwój organizacyjny został zapoczątkowany równocześnie z dwóch stron: oddolnie poprzez grupy założycielskie w różnych krajach osiedlenia i również odgórnie by zbudować pierwsze zręby zarówno na szczeblu danego kraju osiedlenia jak i na szczeblu ogólnym Polonii zamorskiej.

Struktury tworzących się ośrodków myśli polonijnej w każdym kraju, w swej początkowej fazie nie muszą mieć wielu członków, ale powinny się skoncentrować na stworzeniu starannie dobranej grupy założycielskiej. Nad nimi powinna zostać powołana struktura koordynacyjno-programowa. Jej charakter wymaga jednak osobnych i bardziej szczegółowych rozważań.

Warto w tym miejscu powołać się na niezwykłą działalność najpierw Ligi Polskiej, a następnie Ligi Narodowej (1893-1928), którą kierował stosunkowo mały zespół ideowych ludzi, a która odegrała rolę kluczową w kształtowaniu działalności największego ruchu politycznego ówczesnej Polski, jaką był ruch narodowy. Wpływ Ligi Narodowej na kształtowanie postaw ówczesnych Polaków był ogromny, chociaż działała ona początkowo w sposób tajny wpływając na tzw. zewnętrzne organizacje nawet luźno związane z ruchem narodowym lub na formalne organizacje wewnętrzne tego ruchu.

Sprawę wyboru szczegółowych form organizacyjnych należy pozostawić do dyskrekcji organizacji krajowych. Nie należy też wykluczyć zupełnie możliwości wchodzenia nowych struktur do istniejących federacji organizacji polonijnych w krajach osiedlenia (jak Kongres Polonii Kanadyjskiej (KPK) czy Kongres Polonii Amerykańskiej (KPA)). Tworzenie nowych struktur może napotkać na szereg obaw wśród Polonii, że takie działania mogą niekorzystnie wpłynąć na stan istniejących organizacji, które przechodzą obecnie dotkliwy kryzys z powodu odejścia całego pokolenia emigracji z czasów ostatniej wojny.

3. 2 Sprawa wykorzystania mediów

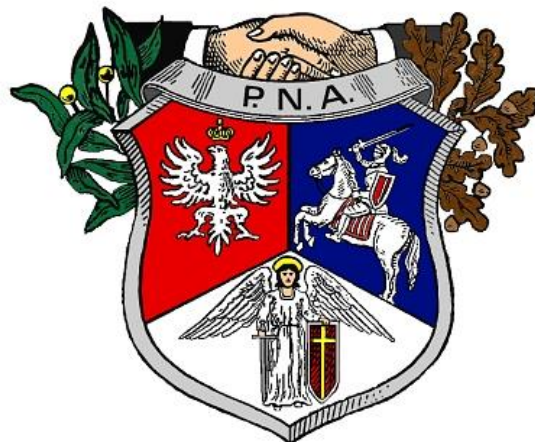
Wydaje się raczej mało prawdopodobne by od samego początku nowe struktury jak i działająca w przyszłości nadrzędna dla nich rada programowa dysponowały pełną gamą środków masowego przekazu. Każdą działalność winno się rozpocząć od odpowiednio zaprojektowanego portalu – strony internetowej. W początkowej fazie można też stworzyć jeden główny portal, który będzie miał osobne działy krajowe, w których będzie można zamieszczać informacje dot. działalności czy także ważne wydarzenia z życia Polonii. Strona medialna działalności posiada współcześnie nowy wymiar. Bez wykorzystywania Internetu trudno w tej chwili mówić o jakiegokolwiek działalności.

3. 3 Opracowanie listy celów - priorytetów

Zarówno struktury krajowe jak i koordynująca je rada programowa, powinny ustalić swoje listy priorytetów w zależności od sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej danej organizacji krajowej. Celowym jest ustalenie głównych priorytetów uwzględniających kolejne fazy powstawania struktur: fazę wstępną związaną z procesem rejestracji i pierwszego naboru członków, fazę działalności początkowej i fazę pełnej działalności programowej.

Lista proponowanych celów - priorytetów dla Polonii

- 1) Priorytety związane z hasłem *Tu i Teraz*:
  - obrona dobrego imienia polskiego w danym kraju osiedlenia (komisje obrony polskiego imienia);
  - plan ratowania miejsc pamiątkowych, bibliotek itp. w danym kraju osiedlenia;
  - plan włączenia szerokiej rzeszy młodzieży polonijnej do działalności na rzecz Polonii i krajów osiedlenia;
  - stworzenie sieci ośrodków naukowych na emigracji
- 2) Stworzenie ośrodków pozytywnej myśli polskiej (i polonijnej) – np. klubów myśli polskiej:
  - stworzenie ośrodków wzorcowych;
  - ustalenie zasad współpracy z instytucjami polskimi.
  -
- 3) Zorganizowanie badań historycznych dot. penetracji ośrodków polonijnych

Znak Polskiego Związku Narodowego w Ameryce (Polish National Alliance), najstarszej braterskiej organizacji Polonii Amerykańskiej zał. w 1880 r. na zjeździe w Filadelfii (Wikipedia)

Zakończenie

Należy podkreślić, że nowe struktury winny być nowoczesne, łączące a nie dzielące, oraz realizujące cele, których w większości brakuje w życiu Polonii. Część tych celów może obejmować cele poruszone w tym artykule:

- realistyczne cele według hasła *Tu i Teraz*;
- pozostawienie trwałych pomników istnienia Polonii w poszczególnych krajach osiedlenia: ośrodki badawcze i miejsca pamiątkowe;
- stworzenie ośrodków myśli polskiej i polonijnej;
- współpraca z instytucjami polskimi (w tym z IPN);
- przeprowadzanie badań dot. penetracji Polonii.

Kluczowymi elementami wkładu nowych struktur będzie kształtowanie korzystnego wizerunku Polonii w krajach zamorskich: w Kanadzie, w USA, w Ameryce Południowej czy w Australii, obrona imienia polskiego oraz stosunki z Macierzą.

Integracja Polonii wokół nowych i pozytywnych działań ma ogromne znaczenie nie tylko dla samej Polonii, ale również dla Polski i krajów osiedlenia. Powinno one doprowadzić do stworzenia mądrego i silnego lobby polskiego w całym świecie. Brak takiego lobby jest dotkliwa zarówno z punktu widzenia Polski jak i Polonii. Konieczna jest wielka praca u podstaw by dokonać mądrego przejścia w nową sytuację początku XXI w., sytuację tak niełatwą dla Polonii, a także dla Polski. ***By obronić według słów św. Jana Pawła II - dla siebie i dla innych to, co najważniejsze.***